HÍD

LIII. évfolyam, 7–8. szám
1989.
július–augusztus

BRASNYÓ ISTVÁN VERSEI

KÖSZÖNET*

Nem regényekért az eltöltött időért
tartozom köszönettel
a hatalmas világ népességének
mely a határdombokról is betekinthetetlen
Moholgunaras Félváros Kincstársor
Brazília Mileševo Dreja
Moholivölgy Völgypart Törökfalu
Pecesor Sicósor Szőkesor
Kishegyes Feketics és Szenttamás
majd visszafelé fordulva innen
meredeken északi irányba
a Szegedi úti szállások lakosságának
(e területen látni
évszaktól függetlenül
a legtökéletesebb naplementét)
s ahogy aztán az út vezet
mintha búcsúba tartana velünk
kereszteződések kacskaringóin
derékba törve
a Kutaspusztán keresztül
egészen a Magyariak soráig
majd onnan megint csak északnak megyünk
föl a Vidák soráig
majd nyugatnak a Kancsárok soráig
s újra északnak a Kupaksorig
s innen egyenesen visz az út
Gunarason át a Mackók soráig

* Elhangzott a Híd-díj átadásán

s ha itt jobbra fordulnánk
keletnek
az Uccák soráig
ahonnan már semmi se
Pobeda Kavilló Kevi
(itt valahol kel
nap mint nap az esthajnalcsillag)
és az egészből még mit sem láttam
a birtokok hosszú sorát az upravákat
az upravások százait akik
mindenféléhez értettek
akiktől minden vackot meg lehetett tanulni
értelmes és értelmetlen dolgot
végül szavaik megtanítottak regényt írni
bevontak a világtörténelem téves eszmemenetébe
hálva kincstári szalmazsákon vagy
a puszta szalmán
legjobban idénymunkás szerettem lenni
vagy elütni az időt valahol a szállásokon
eszmét cserélni miként szerszámnyelet
a sor végén a kazal tetején a föld derekán
vagy a ház sarkán
rövidlátó fejemet méhkaptárba dugva
télen kemencét fűtve
jószágot gondozva miként Árkádiában
vagy fametszeten a Szegények bibliájában
mennyi idő mindez haszontalanul
lakván e földet
semmit sem tudunk önmagunkról
Topolyától Óbecséig
külön-külön fejekben van a történetünk
mindannyian egy-egy legenda
hová cipelik sorsukat a sáros utakon
gumicsizmásan vagy koloncként
traktor után akasztva
hogy most ki-ki a maga tengelyén van
valahol útjelzőként állnak meg az utak végén
még a sötétben is ott maradnak
pedig akkor már senki sem megy arrafelé
mintha a tolvaj mázsaházba készülődnének
megmérni valami mérhetetlenül nagyot

ÉLŐK ÉS HOLTAK

Hagyd az én váll-lapomat,
ne cibáld azt a csillagot – mondta.
Nem a te katonád vagyok.

MUNKA

Félbehagyják az egészet,
sorra kiállnak elé,
profánul és rongyosan,
mielőtt a füsttől könny szökne szemükbe:
körvadászat sem sikerülhetne jobban.

KIS TRAGÉDIÁK

A hideg szobában mintha esne a hó,
szerte személyes holmik a régi Oroszországból.
Fehér függönyök zuhannak lefelé,
a jégvirág még nem ért el eddig –
a tojás héja igen,
csizma lép rá, talpa alatt recseg.

EHHEZ

Rövid szavak, rövid szavak járnak,
egészen elmosódó duruzsolás.
Lenvászon a semmibe szőve,
kilyuggatva óraütésektől.
Valaki még ehhez tartaná magát,
hogy indulna vagy érkezne,
elérne a magas küszöbig
a többiek szemébe gyújtva a lámpát.

HUHOGÁS

Ezt az egészet letarolták. Most már
a tükrön mennek fölfelé.

Túl rövid lesz neked ez az ing,
hamar elérik a bőröd.

A laktanyákban hogyha fűtenének,
megtudnák, mi a meleg, mi a hideg:
de így csak az üres éjszakába lehelnek,
markukba huhognak, mintha benne lennél.

ELIRAMODNI

Ami annyira világos,
a befalazott műhelyajtó.
Ahogy az egész dugába dől,
s a pince is kiemelve a mélyből.
Az ajtószárny csapkod,
süket falaknak verődve,
mintha denevér szárnyából szabták volna.

TÖBBEN NEM IS

Nehéz lesz itt megállapodni.
A kút káváján kést fennek egyre.
A trágyadomb túloldalán kürtöt fújnak,
borbélytányéron hozzák-viszik a híreket.
Sokat összezsúfolódtunk,
többen nem is férnénk a világra.

AHOGY MEGNEHEZÜL

A gyalut most megélesítik,
simítani bőrödet.
Ahogy emlékezetből fát döntenének,
melynek itt kellett állnia...
Ácsok, befogva a malomkőbe.

EMLÉKEZET

Semmiféle sóhaj. A létra foka
állja a sarat, hiába nyomja emlék.
Itt az egészet fölvitték egykor,
s ugyanott le is hozták,
mielőtt mindenestül semmivé lett volna.
Csak az idő meg az időtlenség
tartja be szavát.

AMI EGYSZERŰ

Borús reggelen
ránk néz a világ kutyája,
valamije még van elkaparva,
ezt védelmezi
szemben a fölérhetetlen titokkal,
ahol a pinceajtó kinyitva áll:
lefelé, lefelé.

Az egyszerű
végig megtartja ugyanazt a formát,
más lép ki alakjából,
mindig a másik.

NYITÁS ÉS CSUKÁS

Aki szól,
nem jut majd messzire.
Egy régi kapu csak,
senkiből sem marad több,
véres deszka,
melyre árnyéka esett,
ki-be jár,
ahogy nyitják vagy csukják.

EGY REGGEL

Mi volt itt?
Csak a fagyos gang.
Egy kalap, mélyen a szembe húzva.
Így sem lehetett kibírni sokáig.
Kagylóhéj lapult a moslékban
vagy eleven kagyló.
Jöttek és mentek.
Időbe telt, míg megvilágosodott:
minden tárva-nyitva.

VISZONTAGSÁGAIK

Kihozta a tojások halmát
a benti hóesésből.
Haja az ajtó sarkára csavarodva,
az egész világ sarokvasára.
Nem lesz, aki kibogozza
a kísérteties csikorgásból,
erősebb a szél verdesése,
valahol sír benne az ablak üvege,
és gyűrődik meg ráncolódik
a végetérhetetlen viszontagság.

ÁRNYALÁS

A töredék többet fog mondani az egésznél,
a rész nem tart sehová, és nem terjeszkedik,
megmarad a pellengérnél;
máshonnan esik az árnyék.

A ZIVATAR LEZÁRÁSA

A vendégeket előbbre vezetik.
Lesz, akit középre ültetnek.
Szemük előtt zivatar bőg, hajladozva,
padló deszkája, szekrények fája nyikorog.

Így futna ki kis hajónk
a villanyhálózat vezetékén
a vízözön napján.

LUCA-NAP

Valamit csak szeletelnek.
A mozdulatlan bárdot ünnepelik.
A csontokból csontváz mását faragják,
és elindul majd. Jön szembe veled.

Mennek át a havas szobán.
Valaki a lámpát tartja magasra.
A cigarettafüst elillan,
megnő a gyertyák kanóca.

A tágasságba ami belefér,
kigördül az üres ég alá.
Valami barom szuszog a sötétben.
Hosszan iszik a lángolásra.

ÁBRÁND

Az egész befröcskölve,
a fal a vér színét kedveli.
Nem jönnek rá a titok nyitjára,
a korhadás rajzolja körvonalait.

De amit belefúrtak az ég falába.
Amire rámutatott a vakolókanál.
Hosszabbra sikeredett meg magasabbra
a képzeletbeli képnél.
Erőszakosabbra, mint a halál.

NÖVÉNYTAN

Volt, ami bojtorjánt mondott,
csörgött a fagyos fuvallatban.

Pedig a katáng, virága nélkül,
fekete szárral írt valami
vakítót a hóra.

KORA TAVASZ

Kakas szól bele a délelőttbe,
csupa kakasszó a délután.
Ebből riadni föl,
hirtelen verőfény.
Hiába az egész vonulás,
a nyomok az égig vezetnek,
szertefutva
az adott helyről.

AMARRA

Gondolod, még lesz idő telefonálni.
Gondolod, még kinyújtják a huzalt,
amely a szeles pusztán zümmög
siralmas mondanivalót.
Inkább amarra mégy,
semmiről sem véve tudomást.
Amarra minden hosszabb,
és egyre néptelenebb, fakóbb.

FEHÉRSÉG

Nem emlékszem a kilincsre,
kettétörve az ajtó zára.
Hogyan is találhatná kezem,
míg ráver az üresség ablakára.

Odarajzolva az alkonyatban
suhanok a fehér falon.
Nem érve hozzá, még hallgatom,
mint köt meg a mészben árnyam.

Hogy hirtelen gyúló fény lidérce
fehérrel végigönti,
színén tükröződve csillan
a lenti meg a fönti.

Szívekre zuhanó kapubálvány.
Minden megmarad törmeléknek.
Darab hold süt a földre, vagy az se:
tócsát öklendez a kút közelébe.

Ebbe gyűrődött bele az egész:
ahogy a fal sarkán elfordulok.
Vízsugárral mossák a kövezetet.
Vérrel öntözik a virágokat.

ARÁNYOK

Oly kíméletlen látvány
látvány is alig

Tejesüvegbe bámulnak
a legyet nézik az alján
– mitha minden megdöglött volna

Kocsiszám érkezik a fa
számlálják a kocsikat:
kemény lesz a tél

KÖTELÉK

Előremégy a hóesésben
mint aki nem is innen érkezik
már eldobva söprűjét és lapátját
kirúgva minden ólak ajtaját
ezüstszalagot húz maga után
eloldott köteléket

FÜGGESZKEDÉS

A ház eresze.
A cserépbe írt betűk.
Barnára festett oszlopok és deszkák.
Egyetlen szög beverve.
Ez a függeszkedés a láthatatlanban, föltartóztatni
a küszöb előtt, a küszöb fölött,
ahogy madár zuhanna szemben
a tükör hátlapja felől.

ZSOLOZSMA

Szegény áruló madarak,
megfoghatatlan nyomai a levegőnek.
Csoszogás, ami vadászik itt,
álló éjszaka a lapozás,
behúzott nyakkal, behúzott szárnnyal.

KŐRAKÁS

A kérdés, ami magam vagyok,
keresi már a megoldását.
Valahol meggyújtják a cigarettámat,
máshol kiterítik ingem.
A tűző nap egykettő végez mindennel,
becsavarja a zászlót,
mielőtt árnyat bontana.
Hosszú volt a lebegés.
Eltűnik a kőrakás, amit hoztak.

ÜRESSÉG

Innentől már majd egyedül.
Egy csapáson, mely átvág az ábrán.
Minden zöld. Forr, sustorog a szélben.
De elakad a világ lélegzete.
Hirtelen kitágul a szélcsend.

E robbanás csattan a barakk falán.
Indaként tekeredik a fákra.
A mindenség megmártózik benne.
Mi kívül marad, magával rántja.

A nem is visszhangzó űr rá a válasz.
Föllobban az üresség szivárványa.

Petri Nuutinen *(Finnország)* fotója